

Uferné Sárközy Ágnes:

Dr. Eördögh Oszkár (1856-1938)

kórházigazgató főorvos, egészségügyi tanácsos, járási tisztiorvos

1857-ben született Jászberényben.

Apja: Eördögh András (1811–1873) ügyvéd, földbirtokos, országgyűlési képviselő, jászkapitány

Édesanyja: Egerváry-Mausburger Franciska (1825–1879)

Gimnáziumi tanulmányait Eperjesen végezte.

Orvosi diplomáját 1880-ban Bécsben szerezte.

A tisztiorvosi vizsgát 1893-ban Budapesten tette le.

Egy ideig budapesti klinikákon volt gyakornok, majd Kál-Kápolnán a huszárságnál katonaeorvos, magánorvos.

Jászberényben és a jászsági felső járásban tisztiorvos.

1892-ben kötött házasságot Wykopál Ilonával (1870–1948).

Egy kislányuk született, Ilona (1898–1972), hegedűművész lett.

1896-tól a jászberényi Erzsébet Közkórház igazgató főorvosa.

1914-ben önkéntes ápolónői tanfolyamot indított, és 200 betegágyat biztosított a háborús sebesültek számára. Ennek elismeréséül megkapta a Vöröskereszt másodosztályú díszjelméjét.

1921-ben az akkori kormánytól egészségügyi tanácsosi rangot kapott.

1927-ben vonult nyugdíjba.

1938. augusztus 21-én Jászberényben hunyt el. A jászberényi református öreg temetőben helyezték nyugalomra.

1972-ben exhumálták, édesanyja és felesége földi maradványaival együtt a jászberényi barátok temploma kriptájába temették.

Munkássága: Jól képzett, nagytekintélyű orvos volt. Szerette a munkáját és annak tárgyát, a beteg embert.

Társadalmi tevékenysége: Aktívan részt vett a város közéletében. Tagja volt a képviselő-testületnek, különböző bizottságoknak, az Úri Kaszinónak, ott volt a vármegye törvényhatósági bizottságában. Tisztséget vállalt az egyházban és a református egyház főgondnoka is volt.

Eördögh Oszkár igazgató-főorvos a családja körében:

Ülő sorban 1. személy makfalvi Dósa Imréné Eördögh Franciska (1854–1894), 2. személy Eördögh Oszkárné Wykopál Ilona (1870–1948), a hátsó sorban, balról makfalvi Dósa Imre (1841–1940) törvényszéki bírósági írástudó, földművelésügyi tanácsos, középen dr. Eördögh Oszkár, mellette leánya, Eördögh Ilona (1898–1972) hegedűművész

Az Eördögh-kúria Jászberényben a Kossuth Lajos úton

A régi Jász Hírlapot tallózáva élénk tárulnak az akkori aktuális események, amelyek hosszabb cikkekben informálták a város lakóit a számukra legfontosabb politikai, társadalmi és kulturális történésekről, de rövid formában friss városi hírekről is, úgymint születés, házasság, halálozás vagy köszönetnyilvánítás. A város ismertebb embereiről – elhunytuk alkalmából – sokszor nagyobb lélegzetű megemlékezéseket is olvashatunk. Így volt ez az Erzsébet Közkórház akkori igazgatója, lászlófalvi Eördögh Oszkár elhunytja esetében is. Ezek a visszaemlékezések remekül értékelik az elhunyt ember személyiségét, orvosi nagyságát, és rámutatnak a körülmények hangulatára, mert akik írták, személyesen ismerték őt.

Eördögh Oszkár 1938. augusztus 21-én hunyta le örökre a szemét, amely alkalomból így írta nekrológiáját a Jász Hírlapban volt orvoskollégája, utódja az igazgatói tisztségben, dr. Pernyész Sándor:

Nekrológ

„Ha egy jó orvos meghal, olyan, mintha az emberszeretnek egy kápolnája omlana össze. Egy kápolna, ahol a szenvedők gyógyulást, az elesettek támaszt, a kétségbeesettek vigaszt találnak. Az emberszeretnek ilyen kápolnája volt Eördögh Oszkár is. Tudásának kincseit félszázadon át szórta betegeire, jóságos szíve 50 éven át sugározta a gyógyító meleget a szenvedők felé, míg maga ez a szív is megszűnt dobogni.

Finom, törekeny alakját az utolsó évtizedben ritkán láttuk magunk között. A nyilvánosság előtt már csak egyszer-ször jelent meg egy-egy hangversenyen, hová büszkeségét, egyetlen leányát¹ kísérte. A patriarchális kor terhét a nyugodt bölcsesség derűje és a klasszikus zene szépsége enyhítette. A való, küzdelmes világtól régen visszavonult már, s közeledett a magasságok felé, míg végül felrepült a csillagok közé.

Eördögh Oszkár nagyműveltségű orvos volt. Tudását a híres bécsi egyetemen szerezte. Európai hírű orvosok iskolájából került ki. Tudását azután az élet iskolájában – mint gyakorló orvos – mélyítette el. Élete delén vette át az Erzsébet Közkórház vezetését. A maga idejében egyenrangú volt pályatársai legjobbjával.

Nemcsak tudásával gyógyított. Mint az igazi, nagy orvosoknak egyetlen tekintete, kezének egy-egy érintése elég volt ahhoz, hogy betegek fájdalmát csillapítsa. Ha csak megjelent a betegágyánál, már az is megnyugtató, áldást hozó, nem egyszer gyógyító hatású volt.

A világháborúban négy éven át önzetlenül, fáradhatatlanul állott a sebesültekkel és harctéri betegekkel túlszűfolt kórházi ágyak mellett. Sokan vannak még – régi katonák – akik csillogó szemmel gondolnak az öreg, jóságos főorvosra.

A régi idők egyik előkelő gondolkodású, halk szavú, tudós orvosa távozott körünkből. Szegényebbek lettünk. Emlékét – mi – pályatársai és kórházi munkájának tovább vivői mindenkor kegyelettel és tisztelettel őrizzük.”

Egy másik megemlékezéssel pedig a Jász Hírlap egyik munkatársa tisztelgett az elhunyt Eördögh Oszkár emléke előtt:

„Derült égből villámcsapásként hatott a hír vasárnap este: meghalt Eördögh Oszkár. Napokkal előtte még láttuk töretlen alakját, hallottuk kedves hangját. Ma már csak a múlt beszél róla.

Orvos volt. A szó legnemesebb értelmében véve orvosa volt szegénynek és gazdagnak. Nem ismert különbséget beteg és beteg között. Neki csak nehéz és könnyű betegek voltak. Előszobájában – annakidején, amikor még viziteket tartott – egyformán megfordult szolga és úr. Bebocsájtást nyert sorrendben mindegyik. Volt, aki hozott, de sok volt, aki „vitt”. Gyógyított mindenkit, aki felkereste, elment mindenkihez, aki hívta. Főorvos volt. Erélyes kézzel vezette kórházát, de emellett szerény és jószívű is tudott lenni. Főorvosi működése alatt egyformán látogatta a kórógyakat, nem a „névtábla” volt előtte a fontos, hanem a diagnózis. A kórház kicsiny betegeit rajongásig szerette. Azok is őt - az Oszkár bácsit.

De neki is jelentkezni kellett a Tanár előtt az utolsó vizitre, és erről a vizitről már nem jött vissza. Ez az utolsó vizit nekünk fáj a legjobban. Elment körülünk az orvos, itt hagyott bennünket a barát, eltávozott az ember.

Családfája messzire nyúlik vissza a múltba. Őse – Pirk Ottmár – 1240-ben kapott nemességet IV. Béla királytól. Pirk Ottmárnak két gyereke volt: Gyuge és Velich. Az előbbiből származott a lászlófalvi Eördögh család. (egyik őse a Turóc megyei Lászlófalván lakott. Innen van az előnév.) Az utóbbiból a lászlófalvi Velich család.

Megilletődve állottuk körül ravatalát. Zuhogó esőszemek verték a koporsó fedelét, de ebből ő már nem hallott semmit. Szállt a papi ima és a zsoltár, a református templom harangjainak zúgása közben elhangzottak a búcsúszavak. A temetőföld göröngyei is lassan, de betemették a földi maradványait.

Oszkár bácsi! Sok jótettedért Isten legyen örök jutalmad!

Hozzáfűzés:

Temetése nagy részvét mellett augusztus hó 23-án ment végbe. A végtisztességen megjelent a jászberényi orvosi kar teljes számban. Képviseletet magát a jászberényi Erzsébet Közkórház. A szokatlan hideg és esős idő ellenére számos tisztelője és ismerőse kísérte utolsó útjára.

A gyászszertartás után dr. Firiczki János városi orvos mondott búcsúzókat. Dr. Papp Ferenc kórházi főorvos pedig az Erzsébet Közkórház nevében búcsúzott, melynek az elhunyt hosszú időn keresztül vezető, igazgató főorvosa volt. — yi.— ”

Eördögh Oszkár nyughelye a jászberényi barátok templomának kriptájában
(Édesanyja, felsége és csecsemőkorban elhunyt kislányuk.)

Forrás:

FRÚHWIRT Mátyás: Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Trianon után. Bp., 1930. 87. o.

Jász Hírlap. 1938. 08. 27. 1. o.

Jász Hírlap. 1938.09.03. 1. o.

Jász Hírlap. 1938. 09. 03. 2. o.

SUGÁRNÉ Koncsek Aranka: Jász történelmi arcképcsarnok. Jászberény, 77. o.

A Makfalvi Dósa nemzetség jászsági ágának válogatott levelezése és fontosabb iratai. 1. 1755–1918. Szolnok, 2001. 21. o.

Fotók: JMTDT (Jász Múzeum Történelmi Dokumentációs Társaság) tulajdona. Sírfeliratról a felvételt Ufer Sárközy Ágnes készítette.

<https://www.google.hu/search?q=e%C3%B6rd%C3%B6gh+oszk%C3%A1r+lak%C3%B3h%C3%A1za&tbm=isch&source=hp&sa=X&ved=2ahUKEwidspMUsrbiAhVt-SoKHZeDzcQsAR6BAGJEAE&biw=1440&bih=746>